

Starptautiskās tirdzniecības komiteja

2023/2042(INI)

29.6.2023

ATZINUMS

Sniegusi Starptautiskās tirdzniecības komiteja

Ārlietu komitejai

par ES un Šveices attiecībām
(2023/2042(INI))

Atzinuma sagatavotājs: *Jörgen Warborn*

(*) Iesaistītā komiteja — Reglamenta 57. pants

PA_NonLeg

IEROSINĀJUMI

Starptautiskās tirdzniecības komiteja aicina par jautājumu atbildīgo Ārlietu komiteju rezolūcijas priekšlikumā, ko tā pieņems, iekļaut šādus ierosinājumus:

- A. tā kā Šveices ekonomiskās un tirdzniecības attiecības ar ES galvenokārt reglamentē brīvās tirdzniecības nolīgums (BTN) un virkne divpusēju nolīgumu, tostarp nolīgums par personu brīvu pārvietošanos, saskaņā ar kuriem Šveice ir piekritusi pārņemt konkrētus ES tiesību aktu aspektus apmaiņā pret piekļuvi daļai ES vienotā tirgus;
- B. tā kā Šveice un ES ir nozīmīgi ekonomikas partneri — ES ir Šveices galvenais tirdzniecības partneris, un Šveice ir ES ceturtais tirdzniecības partneris pēc Ķīnas, Amerikas Savienotajām Valstīm un Apvienotās Karalistes; tā kā gan ES, gan Šveice ir viens no galvenajiem ārvalstu ieguldījumu galamērķiem un galvenie pakalpojumu tirdzniecības partneri;
- C. tā kā no 2014. līdz 2021. gadam ES un Šveice risināja sarunas par institucionālās sistēmas nolīgumu (ISN), lai pārstrukturētu ES un Šveices attiecības, jo īpaši nosakot galvenos noteikumus un procedūras iekšējā tirgus tiesību dinamiskai pārņemšanai un viendabīgai piemērošanai, lai nodrošinātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus un valsts atbalsta noteikumu izpildi, un pienācīgu strīdu izšķiršanas mehānismu;
- D. tā kā 2021. gada 26. maijā Šveices Federālā padome pieņēma lēmumu vienpusēji izbeigt sarunas par ISN,
 1. atzīst, ka vēsturiskās, spēcīgās un stabilās ES un Šveices attiecības un kopīgās vērtības jau gadu desmitiem ir veicinājušas mieru, ekonomisko labklājību, sociālo taisnīgumu un sadarbību Eiropā;
 2. uzsver, ka spēcīgu, stabilu un ilgtspējīgu tirdzniecības attiecību nodrošināšana un padziļināšana ar Šveici, kas ir ES ceturtais lielākais tirdzniecības partneris, joprojām ir viena no svarīgākajām prioritātēm un ir ļoti būtiska abām pusēm, jo īpaši pašreizējā nestabilajā starptautiskajā vidē; uzskata, ka modernizētām un savstarpēji izdevīgām attiecībām, kuru pamatā ir vērienīgs nolīgums, būtu ne tikai jāsamazina šķēršļi tirdzniecībai, bet arī jāveido vienlīdzīgi konkurences apstākļi ES iedzīvotājiem un ekonomikas dalībniekiem, jārada uzticēšanās, stabilitāte, darbvietas, izaugsme un labklājība, jānodrošina nediskriminējoša darba ņēmēju tiesību aizsardzība un jāgarantē visaugstākais patērētāju un vides aizsardzības līmenis, godīga konkurence, ilgtspējīga attīstība un sociālais nodrošinājums, progress un taisnīgums; uzsver, ka ir svarīgi turpināt kopīgos centienus reformēt Pasauls Tirdzniecības organizāciju (PTO), jo īpaši tās strīdu izšķiršanas struktūru, un veicināt ilgtspējīgas un videi draudzīgas tirdzniecības iniciatīvas, gatavojoties 13. PTO ministru konferencei;
 3. norāda, ka ES Viesabonēšanas regula ir veiksmes stāsts, kas jo īpaši nāk par labu pierobežas reģionu iedzīvotājiem un kopumā atvieglo personu brīvu pārvietošanos; norāda, ka Eiropas Ekonomikas zonas valstis jau piemēro Viesabonēšanas regulu; mudina Šveici apsvērt iespēju piemērot Viesabonēšanas regulu saistībā ar jauno nolīgumu starp ES un Šveici, kas nāktu par labu gan Šveices, gan ES pilsoņiem;

4. atzinīgi vērtē to, ka Šveice ir pārņēmusi ES sankcijas pret Krieviju saistībā ar Krievijas agresiju pret Ukrainu; uzskata, ka Šveicei un ES būtu cieši jāsadarbojas, lai iesaldētos Krievijas līdzekļus izmantotu Ukrainas atjaunošanai;
5. pauž nožēlu par Šveices Federālās padomes lēmumu izbeigt sarunas par ISN, kas bija būtisks, lai noslēgtu iespējamus turpmākus nolīgumus par Šveices turpmāko dalību vienotajā tirgū un turpinātu netraucētu tirdzniecību vairākās rūpniecības nozarēs;
6. norāda, ka, neveicot izmaiņas BTN, kas tika noslēgts pirms 50 gadiem un nav ticis pielāgots, lai atspoguļotu starptautiskās tirdzniecības noteikumu izmaiņas kopš tā laika, un divpusējo nolīgumu (I un II) kopumā, kas tika noslēgts pirms gandrīz 20 gadiem, un nenodrošinot vienotā tirgus tiesību aktu pienācīgu transponēšanu, īstenošanu un izpildi, ES un Šveices attiecības nesniegs pilnīgu labumu iedzīvotājiem un uzņēmumiem un laika gaitā nenovēršami pasliktināsies; uzskata, ka ES būtu jācenšas rast pragmatiskus risinājumus, lai atrisinātu šo jautājumu starp ES un Šveici; norāda, ka nolūkā saglabāt savstarpēju piekļuvi tirgum novecojušie divpusējie nolīgumi ir jāpārskata, lai novērstu to termiņa beigšanos un ņemtu vērā attiecīgo ES tiesību aktu attīstību, jo īpaši jomās, kas attiecas uz savstarpēju pieeju rūpniecības preču tirgum, muitas atvieglojumiem, personu brīvu pārvietošanos, tehniskajiem šķēršļiem tirdzniecībai un publisko iepirkumu; tādēļ aicina Komisiju pēc tam, kad būs atsāktas sarunas, ierosināt mandātu BTN modernizēšanai;
7. norāda, ka ieguldījumu aizsardzība pašlaik tiek nodrošināta, izmantojot novecojušus divpusējus nolīgumus starp Šveici un tikai deviņām ES dalībvalstīm; uzskata, ka moderns ES un Šveices ieguldījumu aizsardzības nolīgums palielinātu juridisko noteiktību ieguldītājiem abās pusēs un vēl vairāk stiprinātu divpusējās tirdzniecības attiecības; tādēļ mudina Komisiju ierosināt mandātu sarunām par modernu ES un Šveices ieguldījumu aizsardzības nolīgumu;
8. norāda, cik svarīga ir ciešāka sadarbība starp Šveici un ES cīņā pret klimata pārmaiņām; uzsver, ka ES un Šveicei ir svarīgi apsvērt Šveices dalību dažādos Eiropas zaļā kursa aspektos, jo īpaši programmā *REPowerEU*, tostarp Eiropas Saules fotoelementu nozares aliansē; atbalsta to, lai tiktu rastas ES un Šveices sadarbības iespējas saistībā ar ES paketi "Gatavi mērķrādītājam 55 %";
9. uzsver, ka Savstarpējās atzīšanas nolīgums (2002) arvien vairāk zaudē aktualitāti, jo to nevar atjaunināt, lai ņemtu vērā jaunus ES tiesību aktus; norāda, ka tas jau ir radījis tehniskus šķēršļus un kavējis medicīnisko ierīču tirdzniecību, un tas turpināsies, jo īpaši attiecībā uz mašīnbūvi, mašīnām vai celtniecības materiāliem un mākslīgo intelektu; uzskata, ka ES būtu jācenšas rast pragmatiskus risinājumus, lai atrisinātu šo jautājumu starp ES un Šveici;
10. norāda, ka pašlaik apspriešanās ar uzņēmumu un nozares apvienībām notiek, izmantojot tikai neoficiālus informācijas kanālus; aicina sarunu dalībniekus vienoties par divpusējas ES un Šveices *ex ante* un *ex post* apspriešanās platformas izveidi, kas veicinātu diskusijas un apspriešanos pirms jebkādiem jauniem pasākumiem vai subsīdijām, kuras varētu negatīvi ietekmēt tirdzniecību vai investīcijas; uzskata, ka uzņēmēju un nozares apvienībām vajadzētu būt iespējai informēt šīs platformas sekretariātu par jebkādiem jauniem tirdzniecības vai investīciju šķēršļiem; uzskata, ka

platforma galu galā būtu jāpadara par modernizētā tirdzniecības nolīguma pārvaldības sistēmas neatņemamu sastāvdaļu un tai būtu jāietver MVU palīdzības dienesta izveide, kas palīdzētu samazināt tirdzniecības izmaksas un administratīvo slogu, vienlaikus palielinot MVU dalību tirdzniecībā;

11. uzsver, ka ir svarīgi īstenot papildpasākumus, kas garantē efektīvu un nediskriminējošu darba ņēmēju tiesību aizsardzību, nodrošināt mobilajiem, norīkotajiem un vietējiem darba ņēmējiem vienādu samaksu par vienādu darbu vienā un tajā pašā darbvietā un vienlaikus ļaujot ES uzņēmējiem sniegt pakalpojumus Šveicē; uzsver, ka šādi papildu pasākumi ir nepieciešami, lai radītu vienlīdzīgus konkurences apstākļus ES iedzīvotājiem un ekonomikas dalībniekiem jomās, kurās Šveicei ir piekļuve ES vienotajam tirgum;
12. atzīst Komisijas nodrošināto elastību un kompromisus, kas tika piedāvāti iepriekšējās sarunās par ISN un pašreizējās izpētes sarunās;
13. atzinīgi vērtē Šveices Federālās padomes lēmumu piešķirt pilnvaras, lai izstrādātu galvenos parametrus sarunu mandātam ar ES, un mudina Komisiju un Šveices Federālo padomi nekavējoties sākt sarunas; uzsver, ka visaptveroša pamatnolīguma noslēgšana ir visefektīvākais veids, kā modernizēt spēkā esošos divpusējos nolīgumus un reaģēt uz mainīgajām prioritātēm tādās jomās kā klimata pārmaiņas, digitalizācija, darba ņēmēju tiesības un sociālā kohēzija; uzsver, ka ir svarīgi izmantot pašreizējo impulsu, jo Šveice 2023. gada oktobrī rīkos vispārējās vēlēšanas un 2024. gada jūnijā notiks Eiropas Parlamenta vēlēšanas; aicina Komisiju savlaicīgi informēt Parlamentu par visām jaunajām norisēm un cieši iesaistīt to visos pasākumos, kas saistīti ar iespējamām turpmākām sarunām, ņemot vērā tā viedokli un piešķirot visus turpmākos sarunu mandātus tikai uz 5 gadiem;
14. uzsver, ka sarunās panāktajiem nolīgumiem vajadzētu būt tādiem, kas nodrošina horizontālu konsekvenci un pārredzamību, lai atvieglotu spēkā esošo divpusējo nolīgumu, kā arī jaunu un atjauninātu nolīgumu īstenošanu viegli interpretējamā un praktiskā veidā, kas nodrošina juridisko noteiktību un garantē, ka ES un Šveices tirdzniecībā iesaistītie iedzīvotāji, darba ņēmēji un uzņēmumi var efektīvi īstenot savas tiesības;
15. uzskata, ka potenciāla ES un Šveices ISN vai modernizēta BTN pārvaldības struktūrā būtu jāiekļauj apvienota komiteja, kas nodrošinātu kopīgu uzraudzību, strukturētu dialogu un pārraudzību, ko veiktu Eiropas Parlaments un Šveices parlaments;
16. uzsver, ka Šveices Federālā padome neatbalstīja ES centienus svītrot fosilā kurināmā aizsardzību no Enerģētikas hartas nolīguma; ar bažām norāda, ka ES fosilā kurināmā uzņēmumi varētu strukturēt savas darbības ar Šveices palīdzību, lai tos joprojām varētu aizsargāt saskaņā ar Enerģētikas hartas nolīgumu; mudina Šveices valdību un Komisiju iesaistīties, lai izpētītu iespējamu koordinētu rīcību attiecībā uz turpmākajiem pasākumiem saistībā ar Enerģētikas hartas nolīgumu.

**INFORMĀCIJA PAR PIENEMŠANU
ATZINUMU SNIEDZOŠAJĀ KOMITEJĀ**

Pieņemšanas datums	27.6.2023
Galīgais balsojums	+ : 36 - : 0 0 : 0
Komitejas locekļi, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Tiziana Beghin, Geert Bourgeois, Saskia Bricmont, Daniel Caspary, Arnaud Danjean, Paolo De Castro, Raphaël Glucksmann, Markéta Gregorová, Christophe Hansen, Heidi Hautala, Danuta Maria Hübner, Danilo Oscar Lancini, Bernd Lange, Margarida Marques, Gabriel Mato, Emmanuel Maurel, Alessandra Mussolini, Carles Puigdemont i Casamajó, Samira Rafæla, Catharina Rinzema, Inma Rodríguez-Piñero, Katarína Roth Neved'álová, Ernó Schaller-Baross, Helmut Scholz, Sven Simon, Kathleen Van Brempt, Marie-Pierre Vedrenne, Jörgen Warborn, Iuliu Winkler
Aizstājēji, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Mazaly Aguilar, Reinhard Bütikofer, Svenja Hahn, Michiel Hoogeveen, Seán Kelly, Miapetra Kumpula-Natri, Javier Moreno Sánchez

**ATZINUMU SNIEDZOŠĀS KOMITEJAS
GALĪGAIS BALSOJUMS PĒC SARAKSTA**

36	+
ECR	Mazaly Aguilar, Geert Bourgeois, Michiel Hoogeveen
ID	Danilo Oscar Lancini
NI	Tiziana Beghin, Carles Puigdemont i Casamajó, Ernő Schaller-Baross
PPE	Daniel Caspary, Arnaud Danjean, Christophe Hansen, Danuta Maria Hübner, Seán Kelly, Gabriel Mato, Alessandra Mussolini, Sven Simon, Jörgen Warborn, Iuliu Winkler
Renew	Svenja Hahn, Samira Rafaela, Catharina Rinzema, Marie-Pierre Vedrenne
S&D	Paolo De Castro, Raphaël Glucksmann, Miapetra Kumpula-Natri, Bernd Lange, Margarida Marques, Javier Moreno Sánchez, Inma Rodríguez-Piñero, Katarína Roth Neved'alová, Kathleen Van Brempt
The Left	Emmanuel Maurel, Helmut Scholz
Verts/ALE	Saskia Bricmont, Reinhard Bütikofer, Markéta Gregorová, Heidi Hautala

0	-

0	0

Izmantoto apzīmējumu skaidrojums:

+ : par

- : pret

0 : atturas